

13337 - İbâdetlerde dille niyet etmenin (açıktan söylemenin) hükmü

Soru

Müslüman, ibâdetleri yerine getirirken dille niyet edebilir mi?

Tıpkı bir kimsenin: Abdest almaya niyet ettim. Namaz kılmaya niyet ettim. Oruç tutmaya niyet ettim... Demesi gibi.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Şeyhuslislâm İbn-i Teymiyye'ye -Allah ona rahmet etsin-:

"Namaz ve diğer ibâdetlere başlarken niyeti dille söylemeye gerek var mıdır? Tıpkı bir kimsenin: Namaz kılmaya niyet ettim.Oruç tutmaya niyet ettim... Demesi gibi."

Diye sorulmuş, bunun üzerine o, bu soruya şöyle cevap vermiştir:

"Hamd, Allah'adır. Abdest, boy abdesti, teyemmüm, namaz, oruç, zekât, keffâretler (oruç ve yemin keffâretleri gibi) ile diğer ibâdetler için niyeti dille söylemeye (telaffuz etmeye) gerek yoktur.İslâm âlimleri bu konuda ittifak etmişlerdir.Aksine âlimlerin ittifakıyla niyetin yeri, kalptir.Bir insan, kalbindeki niyetin aksine, hata edip diliyle yanlış niyet etse, kalbinden niyet ettiğine itibar edilir, diliyle söylediğine itibar edilmez.

İslâm âlimlerinden hiç kimse bunun aksine bir şey zikretmemiştir.Ancak Şâfiî mezhebinin sonraki âlimleri buna aykırı bir görüş beyan edince, bazı Şâfiî âlimleri de bu konuda onlara uymuşlardır.

Fakat âlimler: Dille niyet etmek müstehap mıdır? konusunda iki görüşe ayrılmışlardır:

Ebu Hanife, Şâfiî ve Ahmed'in mezhebinden bazı âlimler: Dille niyet etmek, müstehaptır. Çünkü dille söylemekle niyet daha da pekiştirilmiş olmaktadır, demişlerdir.

Mâlik ve Ahmed'in mezhebinden bazı âlimlerle diğer bazı âlimler: Dille niyet etmek müstehap değildir. Çünkü bu, bid'attır. Ne Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den, ne de ashâbından böyle bir şey nakledilmiştir, demişlerdir.

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, ümmetinden hiç kimseye diliyle niyet etmesini emretmemiş, müslümanlardan hiç kimseye de bunu öğretmemiştir. Şayet dille niyet etmek meşrû olsaydı, İslâm ümmeti her gün bununla mübtelâ olduğu halde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashâbı bunu ihmal etmez, onu bu ümmete öğretirlerdi, demişlerdir.

En doğru olan görüş, budur.

Hatta dille niyet etmek, akıl ve dîn yönünden kusur ve noksanlıktır.

Dîn yönünden kusur ve noksan olmasına gelince; çünkü bu davranış, bid'attır.

Akıl yönünden kusur ve noksan olmasına gelince, çünkü bu davranış, bir şey yemek isteyen kimsenin: Bir lokma almak için elimi bu yemek kabına koymaya, ardından o lokmayı ağızıma koyup çiğnemeye, sonra da karnımı doyurmak için onu yutmaya niyet ediyorum, demesi gibidir. Böyle yapmak ise, ahmaklık ve cehâlettir. Çünkü niyet, amele tâbidir. Dolayısıyla kul, ne iş yapacağını bildiği zaman, mecburen ona niyet etmiş olur. Yapacağı şeyi bilmesine rağmen niyetin hasıl olmayacağı düşünülemez. Nitekim İslâm âlimleri, dille niyet etmenin ve niyeti tekrarlayanın meşrû olmadığına ittifak etmişlerdir. Hatta kim bunu alışkanlık hâline getirirse, bid'atlarla Allah'a ibâdet etmesine ve sesini yükselterek insanlara eziyet etmesine engel olmak için bu kimsenin terbiye edilmesi gerekir, demişlerdir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.